

Uppföljning av Nackas miljöprogram 2022

Beslut

Kommunstyrelsens miljöutskott föreslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

1. Kommunstyrelsen noterar informationen.
2. Kommunstyrelsen överlämnar uppföljningen till samtliga nämnder. Nämnderna ska i mål och budgetarbetet redovisa vilka åtgärder de vidtar för att nå ambitionerna i miljöprogrammet.

Sammanfattning av ärendet

Nacka kommun antog 2016 ett lokalt miljöprogram med sex miljömål: Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Giftfri miljö, Rent vatten, God bebyggd miljö och Ett rikt växt- och djurliv.

Sammanfattningsvis visar många av indikatorerna positiva trender; bland annat har minskning skett inom mängd farligt avfall i soppåsen samt en ökning av antalet publika laddpunkter och laddbara elbilar geografiskt i kommunen. Även installerade solceller på kommunala tak har ökat och antal miljöcertifierande byggnader som certifierats av externa aktörer.

De indikatorer som visar negativa resultat är bland annat inköp av återbrukade möbler i kommunala verksamheter, tjänsteresor som görs med flyg samt vattenförekomster med god kemisk och ekologisk status. Det finns även vissa indikatorer som stannat av, nämligen klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp samt invasiva arter av både jätteloka och jättebalsamin. Av miljöprogrammets 50 indikatorer bedöms främst miljömålen Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft Giftfri miljö ha störst andel indikatorer med positiv trend.

Detta ärende redovisar uppföljningen av de lokala miljömålen indikatorer som går att läsa i miljöprogrammet, se bilaga 1 samt på nacka.miljobarometern.se/. På miljöbarometern finns en sammanställning av alla indikatorers utveckling.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse från miljöenheten daterad den 14 februari 2023

Bilaga 1 Miljöprogram 2016–2030

Beslutsgång

Ordföranden konstaterade att det fanns ett förslag till beslut – förslaget från miljöenheten – och fann att kommunstyrelsens miljöutskott beslutade i enlighet med detta.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

15 mars 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens miljöutskott

Protokollsanteckning

Johanna Kvist lät anteckna följande till protokollet för Socialdemokraterna.

”Klimatfrågan är en av vår tids allra viktigaste frågor, och vi måste agera snabbt och resolut för att bekämpa klimatförändringarna. Hela kommunens verksamhet måste så långt det är möjligt väga in klimateffekterna av de beslut som fattas. Vi ser positivt på att de totala utsläppen av växthusgaser per person har minskat och att indikatorerna ligger bra till på många av punkterna i programmet. Det är dock av stor vikt att Kommunstyrelsen nu noga följer upp de punkter som inte visat goda resultat eller stannat av och ser över nya åtgärder. Framöver är det också viktigt att fokusera på det som ger goda resultat och ytterligare förstärka det arbetet.”

Mikael Carlsson lät anteckna följande till protokollet för Nackalistan.

”Uppföljningen av Nackas miljömål visar på att arbetet ser ut att gå åt rätt håll inom vissa områden, men på andra håll går åt fel håll eller har avstannat. Klimatpåverkan från kommunens livsmedelsinköp, inköp av återbrukade möbler och tjänsteresor med flyg är några indikatorer som ser ut att utvecklas åt fel håll. Målet God bebyggd miljö visar att antalet byggnader i Nacka kommun som är miljöcertifierade med bland annat Miljöbyggnad har ökat. De kriterier vi använder i Nacka är dock inte helt uppdaterade utan baseras på de äldre kriterierna, vilket förstås är en brist och gör att resultatet inte riktigt speglar verkligheten.

Målet med Ett rikt växt- och djurliv i Nacka är oerhört viktigt och här måste kommunen bli mer ambitiös. Att lyckas behålla en biologisk mångfald är avgörande för att ekosystem ska fungera och göra nytta som att rena vatten och luft, pollinera våra grödor, mildra effekterna av klimatförändringar mm. Sverige har inom FN:s konvention för biologisk mångfald åtagit sig att bevara och nyttja den biologiska mångfalden på ett hållbart sätt. I Nackas miljöprogram påpekas också att en kontinuerlig förlust av biologisk mångfald pågår i länet och även i Nacka, och att det beror bland annat på den fragmentering av grönstrukturen som pågår till följd av en hög exploateringstakt. Att bygga i områden som Ryssbergen och Troll dalen, områden med höga naturvärden, har Nackalistan motsatt sig, då det är ett hot mot den biologiska mångfalden och riskerar att försvaga de viktiga gröna sambanden. Här måste Nacka se till att stegpa upp och ta frågan på allvar, samt hålla koll på hur utvecklingen ser ut för hotade arter, vilket inte görs nu. Indikatorarter, Grönstruktur och ekologiska spridningsfunktioner och Utvärdering av genomförda åtgärder för biologisk mångfald mäts till exempel inte alls! Det är en risk med att vi väntar med att ta fram lokala indikatorarter som ska säga något om den biologiska mångfalden i kommunen. När vi väl har byggt i områden som Ryssbergen så riskerar den biologiska mångfalden att minska och de gröna sambanden blir svagare. Att då ta fram ett noll värde gör att vi jämför oss mot något som redan är lågt/dåligt, och minsta förändring till det positiva kommer att få ett stort utslag även när en art är hotad eller närmast utrotad. Vi anser också att Indikator 6.6 Grönstrukturens ekologiska spridningsfunktioner behöver mätas oftare än vart fjärde år.

Nämnderna ska i mål och budgetarbetet redovisa vilka åtgärder de vidtar för att nå ambitionerna i miljöprogrammet. Det är viktigt att detta följs upp, så vi ser vilka åtgärder nämnderna vidtar för att nå ambitionerna i miljöprogrammet.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Desha Svenneborg lät anteckna följande till protokollet för Miljöpartiet.

”Miljöprogrammet sätter ambitioner och följer upp kommunens hållbarhetsarbete. Uppföljningen är viktig att använda som utgångspunkt i kommunens planering och inte minst inför mål och budget behöver nämnderna se över vilka resurser som krävs för att nå målen samt vilka indikatorer som faktiskt är relevanta för att göra skillnad på riktigt. Vi vill koncentrera på att få de indikatorer som gör störst skillnad att gå åt rätt håll, och att den nya klimat- och miljödirektören är ledande i det arbetet, på ett verksamhetsöverskridande sätt. Vi har också tidigare påpekat att för områden med stora klimatavtryck, som byggande, så saknas indikatorer för målet om begränsad klimatpåverkan i Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

En intressant tendens är att många av indikatorerna som visar positiv utveckling är sådana där kommunen har begränsad rådighet. Invånare och företag i Nacka visar att de vill ställa om, med stadig ökning av laddbara fordon, minskad klimatpåverkan och ökad andel cykelresor. Sedan 1990 har utsläppen halverats konstateras det, men det beror enbart på att de konsumtionsbaserade utsläppen bara mäter utsläpp inom Nackas gränser, där det inte produceras så mycket varor som konsumeras. Samtidigt är de indikatorer med negativ eller ingen utveckling sådana där kommunen faktiskt har möjlighet att själv påverka, inte minst tjänsteresor med flyg, inköp av återbrukade möbler och klimatpåverkan från livsmedelsinköp. Varför går utvecklingen åt fel håll här? Vi vill se en tydligare rutin där uppföljningen också inkluderar en analys av varför målen inte nås eller står still i flera år och vad som kan göras för de indikatorer där utvecklingen går åt fel håll, något som även påpekas i de externa revisorernas granskning i deras revisionsrapport 2022 “Granskning av kommunens miljöarbete inom ramen för ‘Miljösmart kommun’”. Utan detta blir miljöprogrammet enbart en redogörelse som inte betyder något i praktiken.

Vi reagerar också på att andelen ekologiska livsmedel fortsätter minska och att klimatpåverkan från livsmedel varit densamma sedan 2018. Det signalerar tydligt att kommunens arbete med att ställa om livsmedelskonsumtionen inte är tillräckligt. För oss i Miljöpartiet är det då självklart att kommunen fortsätter köpa in ekovaror även i tider av inflation. Ekologiskt jordbruk är en nödvändighet för att skydda våra matjordar som utarmas av “konventionella” jordbruksmetoder. Att som kommun spara pengar på att välja bort ekologiska produkter idag är kortsiktigt och oansvarigt - det sker på bekostnad av framtida generationers matsäkerhet. Som en del av Miljöpartiets överenskommelse med M, C, L och KD ska en handlingsplan för detta tas fram och vi förväntar oss verkstad här. Klimatförändringarna och utarmningen av matjorden pågår nu och vi har inte tid att vänta med att ställa om vårt matsystem.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------